

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Meditationes Rerum Divinarum In Psalmos
Quindecim**

Hillesheim, Ludwig

Coloniae, 1572

VD16 H 3683

1 Beatus vir.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-60352](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-60352)

MEDITATIO IN PSAL-
mum Dauidis primum.

DEVS, qui numinis aeterni-
tate, maiestatisq; immen-
sitate summus est, quum ad
declarandum ac propagan- *Ad Rom. 9.*
dum opulenta atque altae suae gloria splen- *Ad Ro. 11.*
dorem, mundum fecisset, adornatum for-
ma ea, qua auctoris sui magnitudinem ex-
cellentia sua referret, tandē hominē, simi-
litudine diuina factū, ac cuius mēti ratio
& Dei cognitio informata esset, praefecit
terris, vt is principem in ijs locum cum po-
testate & imperio teneret. Data est ei se-
des ad incolendum pulcherrima, & flo-
rentissima, & amplior multò quàm alijs
animantibus facultas, vt aeternus ac bea-
tus, vt incorporea mentis esset. Sic longo
à reliquis interuallo, praestantioreq; na-
tura discretus, foelicitatis etiam magnitu-
dine alia in terris omnia est supergressus.
Sed ille ab aduersario diabolo spe falsa in-
sidiōse

fidiosè ostensa Dei mandatum violavit
ac legem, quo ingenti delicto, & dissipatus
ordo rerum est, & quod optimum in
homine fuit, eius temeritate ac maleficio
dignitate conditionis spoliatum. Nam
& natura imbecillitas secuta, & ea in
peccatum ac mortem inducta est, vt iam
ad tristem interitum atque ruinam, hu-
mana res actionesq³ ferrentur. Ita om-
nibus in rebus mala in hominem diabo-
li voluntas fuit. Is cum antea inter spi-
ritus mentesq³ caelestes perfectissima na-
tura fuisset, propter nefariam in Deum
superbiam, calo deiectus, vim deinceps
omnem ex inuidia felicitatis alienae
ad nocendum conuertit. Sed DEVS san-
cta & omnipotente maiestate sua, occur-
rit in malis homini ad diuinitatis ima-
ginem facto, ac casus eius miseratus, se-
gregatum à diuina natura, eò redux-
it, vt qui iam sine spe saluteque erat,
promisso liberationis sempiternae facto
iterum diuinitus confirmaretur. in hac
benig-

benignitate, amoreque DEI, spes ei vna
ac reliqua constituta fuit, quæ celesti
consolatione ac perhenni promisso, sem-
per deinceps adaucta, tandem in omnes
oras plagasque terrarum, longè lateque
exuberante Dei misericordia effluxit,
SERVATORE IESV CHRISTO
in terras demisso, qui magnitudinem of-
fense humana, suo expiauit sanguine
& morte, vt DEI filios, qui disper-
si erant colligeret spiritu suo, eosque
ab sempiterno exitio liberatos beatos
faceret & immortales. O altam de-
cretorum celestium vim, & immorta-
lem clementiæ gloriam, cuius vtinam
in animis omnium hominum consecra-
ta memoria sit, vt hoc Dei cum huma-
no genere ininitum foedus inuiolatum re-
tineri possit. Sed aliena ab salute sua
multorum mentes, Dei voluntatem as-
pernantur, & quantum in ipsis est, eius
consilium & beneficentiam rescindunt.
In quo omnis vita euersio ac rerum
est.

est, ijs qui aduersantem DE O immoderatum cupiditatum suarum libidinem habent. Segregemus ergo nos ab illa fera inhumanaque natura, eam sequamur, cui ratio informata est Dei, & profusa in eum omni cupiditate mentis, per intimam eius misericordiam, qua nos visitauit oriens ex alto, precemur, ut nobis luce sua appareat, in his tenebris, & atra nocte vitæ, ad dirigendos pedes nostros in viam iustitiæ ac pacis. Hæc cognitio est Dei, & ex legum diuinarum obseruatione inculcata sanctitas mentis, quam salus sequitur animorum, fidei finis & gloriationis æternæ corona. Hoc diuinum & æternum bonum, ut mihi contingat, audiam, quæ tua voluntas sit, Domine deus cæli, terrarumque, & totius rerum naturæ creator, ac iam aspirans ad diuina & immortalia, præeunte tuo spiritu, corde ac mente meditabor ea, in quibus beatæ vitæ apprehensio, & omnium malorum vitatio esse possit. Ita sempiternarum tuarum legum ratione

tione instructus in animum ac falsarum in terra rerum imagines contemnam. & ad te recta contendam via, vt me felicitatis æternitas de tua celesti gratia sequatur. In hanc cõsiderationem sublatus, te sanctè adorato, inclyti regis Israelitarum, ac diuini propheta verbis dicam:

Beatus vir, qui non ambulat in consilio impiorum. *Non ambulat, Stat.*
 Et in via peccatorum non stetit, & in cathedra pestilentiarum *Sede derisorum Sedet.*
 non sedit.

Magnam humani generis in vita constituenta sollicitudinem, & actiones summa difficultate maximoq; labore plenas, in eum finem referri videmus, vt ei bonè esse possit. Verùm in eo ingens multorum error interuenit, qui à Deo abducti, & fallacium rerum ambitu victi, cupiditatibus falluntur & frustrantur suis, & longè alium, quàm destinarent ipsi, rerũ suarum exitum ferunt. Deserunt enim
 sectato

sectatores suos res inanes ac fluxæ, eorumq; temeraria vota, certò cum detrimento eludunt. Quod si ea, quæ in suis erroribus sequuntur & optant, eis contingant, nunquam tamen stabilem ex illis fructum percipere possunt, semper iudiciorum suorum & actionum infœlicem exitum habent: Ita studia eis sua exitio sunt, quoniam nulla iusta officij ratione nituntur. Non enim ijs sectandis destinatus est homo, inuecta satanae insidijs ista deprauatio est, callido commento, delusis primis parentibus, vt eius serpentis exemplo in humum proiecti, terrena sequeremur, diuinis muneribus careremus. Ac sanè eius effectum est fraude, vt voluntate humana, sensibusque corruptis, maior pars, pernitie alta eucta, auerteret se à Deo, nec eius imperio amplius contineri vellet: sed aduersario studia coniungeret, & voluntatem suam. Eius societatis ac stirpis, quæ aduersus Deum consociata, instructaq; est,

est, non vnum est genus. Sunt qui vim
maiestatemque diuinam impiè contem-
nunt, nec eius procurationem caelestem,
hominum rebus interuenire falso senti-
unt. Post eos alteri, & viuunt impiè,
& pietatem irrident, & vera religionis
cultum, vafri et nouè inductis commen-
tis, ficta specie corrumpunt & labefa-
ctant. Medij inter hos sunt, quorum non
tam deplorata ratio est, peccatores, qui
naturæ imbecillitate tantùm inducti,
non pertinaci malignitate delinquant.

Horum nisi commutationem vitæ su-
mant, ab fœlicitate omnes disiuncta res
sunt, nec quicquam est, quod eò pertinere
possit. Nam qui sempiternum Dei numen,
eiusque dominarum caelestem non agnoscunt
nec metuunt, nec in vita beati esse, nec
cum temerè atque impiè vixerunt, salu-
tem de qua desperârunt, adsequi possunt.
Eius detestabilis instituti inhumani-
tatem, & ratio que homini informata à
Deo est, & hac vniuersi consideratio, que
ordi

ordine et lege diuina constat, & autoritas religionis, quæ apud omnes gentes & populos sancta esse debet, extrema dementiæ & impij furoris conuincit. Ad bestiarum uè indignitatem illam diuinæ mentis imaginem abiecti? & oculos in cælum attolli? ut eius extima tantum species videatur, quod animantes cetera faciunt, nec interior in animo sensibusq; defixa sit notio continentis omnia ac gubernantis Dei? ut infra bestiarum conditionem hominũ status sit, desertus ac procuratione cælesti destitutus. Sed vecors & flagitij plena, & impia ista amentia est, in quam qui inducti sunt, non solum veri boni expertes erũt: sed tandem abiecti à Deo, à quo se nefariè auerterunt, illam sempiternam vim malorum vlticem extremo interitu suo agnoscent. Iam alteri, qui illam pestilentis doctrinæ ac vitæ occupant sedem, æquè, ut primi, à beatæ vitæ ratione sunt alieni: nemo enim malus fœlix, quid ergò ij qui non ipsi tantum sunt mali, sed homines versuti, cum

ti, cūm omni vento doctrina fluctuent
ac circumferantur, suam illam noxiam Ad Eph. 4.
affectionem communi generis humani dā
no propagant, & Ecclesiam vastant, et
societatem ciuilem, amoremq; inter ho-
mines mutuū euertunt? Quanta sit
concordia & charitatis vis, et si in omni
natura perspicitur potest, ea tamen à Deo ho-
mini ad eius perpetuam conseruationem
ingenerata lege sempiterna impressaque
est, vt sine scelere summo violari non pos-
sit. Ea charitas cūm in Deum magna con-
iunctione, æterno hominis bono ferretur,
diaboli, qua cetera bona inuidia est
distracta, qua ille peste, atque odij, inter
homines seminario immisso, religionem
in Deum, pietatem in homines, bona om-
nia è terris, simul & tolli vidit, & ipse pro
sua malignitate est conatus: vt non o-
dio suo solum infelix, sed & ille cui fœli-
citatē diuinā participationem attribue-
rat Deus, miser & bono orbatu esset. Ad
hoc conficiendum variæ sunt eius artes:

B

sed

sed nulla fraus valentior, quàm illa sua
 vetus, qua ab ipso rerum exortu vsus,
 & principatus in mundo sui, & miseria
 generis humani fundamenta iecit, ni-
 mirum persuasiones falsa, aliam atque
 ipsi putent Dei voluntatem esse: quo ille oc-
 culto dolo perfidiaque sua, adiunctis si-
 bi hominibus veritatem auersantibus res
 sancta religionis perturbat, salutemque
 multorum interuertit. Sensit eius mali
 vim cum ipso exortu mundus, sed in hac
 senescentis orbis conuersione, auctum in-
 crementis exitialibus malum, nec vn-
 quam maior eius vastitas fuit. Sed verba
 mittamus, res ac facta, lugubresque euen-
 tus in conspectu sunt, detracta Ecclesie
 Catholicae ab longissimis temporibus, re-
 tenta autoritas atque fides, hierarchicus
 ordo conuulsus, religionum falsarum con-
 tra orthodoxam multitudo iniecta, noxia
 vitiorum zizania non euulsa, sed bonum
 doctrinae incorrupta ac vera triticum, quo
 pia mentes aluntur, vt in sempiternum tem-
 pus

pus viuant, proculcatum, & in indignos
 vsus versum. O noxiam cupiditatem scien-
 tia, ad Dei diruenda septa conuersa, stu-
 diaq; nefaria, in quibus anima ac salutis
 est iactura. At tu Deus exhibe tuam no-
 bis clementiam, tuamq; vineam genero- *Esai. 5.*
 sa stirpe consistam tuere, ne proteratur,
 & in tantam redigatur vastitatem, ma-
 nus ei tua, tuumque auxilium, aduersus
 superbos adsit, vt hominum tua atria, tu-
 amq; dilectam Ecclesia Catholica sedem
 inuadentium & vastantium impetu co-
 erceto, veritas ex terra germinet, & iu-
 stitia de caelo existat. Ita lux orietur iu-
 stis, et rectis corde latitia. Lugēt enim, qui
 in tua domo habitāt, grauiterq; deplorāt,
 illā tēpestatē, quae grauissima omniū est,
 ac dei tabernacula pturbat. Nā ij qui cōta-
 minata tātū, et impurē acta vita deū offē-
 dūt, et si in culpa sunt, minus tamē noxij ac
 miseri, quū lapsi infirmitate natura, vt se-
 pē sanis corporibus languor accidit, nō psi-
 stūt in malis, sed spes ac vota in Deum di-

rigunt sua, vnde non tam grauis quam
ceterorum eis, salutis recuperatio est,
quanquam ea misericordia est Dei, vt nul-
lum non delictum expiari eius clementia
possit, nisi profligata omni ex animo reli-
gione, diuino spiritui prorsus resistatur.
Si ergo omnis ratio consiliorum ac vite in
impietate, & Dei eiusque legum caelesti-
um contemptu ponatur, si in turpitudine,
nullo resipiscencie proposito præfractè in-
sistatur, & omne eum agatur: Si cum
cum imagine virtutis, non sana doctri-
na homines in fraudem iuducantur, in
eo, nec salutis apprehensio, aut vlla beate
vite ratio esse potest. Vitanda est igitur om-
nis improbitas ei, qui verè beatus esse, &
ad illam felicitatis perceptionem adspi-
rare volet. Nec tamen in eo figet gradum,
vt prauas affectiones moderetur, ne aut
viuat impiè, aut in perpetua delinquendi
ratione actiones constituat suas, aut in
pestilentis doctrine autoritate acquiescat.

Sed

Sed in lege Domini voluntas eius & in lege eius meditabitur die ac nocte.

Lex natura.

Lex est natura, que nos constrictos et irretitos tenet, adq̄ ea inuitat, que cupiditatibus adblandiuntur, & iucunda corpori sunt, que lex tum grauis est effecta, cum relicta lege diuina, in eius concessum est clientelam, cuius ratio omnis, ab Dei voluntate, immenso interuallo est seiuncta. Sed Deus exuberantis clementia sue, qua omnia complexus est magnitudine, hanc natura humana, que corrupta est, legem, sua salutari ac diuina emendauit, & precepta ea dedit, que hominem a peccato deterreant, eumq̄ ad veram iustitiam cultum informant, vt a malis liber ac beatus esse possit. Quanquam aut hominis voluntas, graui, vt cetera in homine omnia, noxa affecta, eiusq̄ ad bonum apprehendendum, atque sequendum labefactatus sit vigor, non tamen illa tam arctis vinculis est con-

Lex DEI

Libertate
arbitrij.

B 3 stricta.

stricta, vt non arbitrio feratur suo, sequaturq³, si volet, ducentem Deum, eius gratia & spiritu adiuta. Nam ad miserendū aeterna propensio est Dei, quae in humanū genus, tot beneficentiae suae dona confert, vt eum, qui libertatem voluntatis suae figat in eo, nunquam deserat, semper gratia praeueniat sua, vt sempiterna eum misericordia ipsius sequatur. Itaq³, vir iustus ac mente addictus Deo, magnitudine interioris gaudij, ac Deo adiutore beatus est, in cuius via vestigia ponit, nec ab ea vnquam deflectit. Vnde ei incredibilis amor exoritur Dei, vt sanctē ac iustē viuendo, legum diuinarum obseruationem omnibus in terra rebus statuat praeuertendam esse. Quam perfectū ergo eius gaudiū est? quam beata cogitationes sunt? vt cum ceteri ad fugaces et celeriter interituras cupiditates ferantur, suū ipse amorē in Deū figat, et illud appetat bonū, quod solidum est et immortale, cetera omnia respuat, nullā aliā curā ad animū suū patiatur introire. Miserū ergo me, si adiumenta alia conqui-

ram vita. sectaborq; infirma et inutilia, et
 quæ cū ipsa corporis collabūtur et intere-
 unt vita. At legū me tuarū Deus amor im-
 pleat, quibus in omni tempore insistā, &
 quarū considerationi noctes impendā ac
 dies. Illæ me ad peccati confessionē et pœni-
 tentiam adducent. Illæ ad verā consolati-
 onem, ac certam spem immortalitatis eri-
 gent, illis ducibus oprato potiar bono, te so-
 lū Deum respiciens, ad teq; vnū inclinans.
 O vita magistras leges Dei, et suauissimi
 ex ijs ardoris sensum, omni affectione cor-
 dis ad Deum relatū, cui qui se adstrinxit,
 is vera beatitudinis & caelestium, quæ se-
 cutus est bonorum percipiet fructus. Exo-
 rietur enim ac manabit ex diuino fōte fœ-
 licitatis, omnis ad eū gloria vitæ ac rerū.

Et erit tanquā lignū, quod plan-
 tatum est secus decursum aqua-
 rū, quod fructum suum dabit in
 tempore suo. Et folium eius nō
 defluet, et omnia quæcunq; fa-
 ciet prosperabuntur.

Defluet &
 inarescet.

Qua enim illustrior species ac forma
 esse potest, obuersante animo vi-
 ta piorum, quam arboris frugifera, cir-
 ca amnium ripas consita? late florenti-
 bus, & quotidie magis in sublime excres-
 centibus ramis: & cuius non ad contem-
 plandum solum comparatus sit decor, sed
 quae tempestiuos semper fructus fundat.
 Hac lata iucundaq; imago est hominis,
 qui ab seculi & rerum caducarum curis
 auocata, & ad Deum conuersa mente,
 manet in lege diuina, radicans in Dei
 charitate atq; hominum, floret innocen-
 tis et integra vita cultu, ac fructus ipsi at-
 q; generi humano salutare virtutū adit.
 Atq; o felicem illum, qui in Domini do-
 mo, iuxta aquas refrigerij sic plantatus
 est, & Dei manu consitus, vt in hoc ardo-
 re vita, succo gratiae caelestis perpetuo irri-
 gatus frondescat, fructusq; ferat. Virebit
 enim in sempiternum, nullo vnquam tur-
 binum ac ventorum impulsu defluentibus
 secundiſſimi status folijs, vt res ipsius om-
 nes

ier. 17.

nes prosperos euentus habeant, eius fata
 ad lato semper exitus deducente Deo. A-
 lia omnia plena sollicitudinis ac laborum,
 vanitate sua manifesta sunt, vt nemo eo-
 rum, qui se in humanas immergunt cupi-
 ditates, reponere in illis spem certam salu-
 tis sua possit: atqui fundamentum in Deo
 posuerunt, illi spe sua nunquam decepti
 sunt, certum in eo praesidium rerum sua-
 rum collocauerunt. At tu Deus noster,
 fac vt arbores simus tuae, ac tibi gratum
 operum bonorum fructum feramus. sic
 enim iustitia perfuncti, nunquam excin-
 demur, nec vlla nos tempestatum vis, aut
 torrentium inundatio subuertet. Matth. 3.
Luc. 6.

Non sic impij, non sic, sed tã-
 quam puluis, quem proijcit
 ventus à facie terræ.

Nos quidem à Deo adoptati in filios,
 vt salui perpetuò esse possemus, acce-
 pimus facultatem, condonata nobis vnige-
 niti filij sui vita, eoq; omnibus ad salutem
 B s aternã

eternam et ipsius fruendum regnum sublato signo, si repressis vitijs, & expulsa iniquitate, sanctæ nobis leges eius ac ritè seruatae essent. Eæ verò neglectæ, pœnam inferrent ac damnationem. Has si sequimur, semper Deus lucem clementiæ suæ offert. Sed quum in nobis dominantur peccata, & vitia summum locum obtinent, non ille amplius se mitem, sed vindicem formidandumq; ostendit. Quàm terribilis autem in fine seculorum appariturus est? quum eius iustitia vertetur in iudicium, & viui ac mortui iudicabuntur? Quantus verò tum, animæ culpa peccati grauatæ, ac Deo orbata, dolor & angor erit? Sancte Deus, qui eterne salutis viam omnibus credentibus aperuisti, & mundo per filium tuum Iesum salutaria precepta dedisti, imple nos spiritu tuo, ne te creatorem nostrum impie relinquamus, & ab illa eterno sensu dolorum plena damnatione ac morte nos libera. Exhibeatur nobis magna clementia tua, vt nostris peccatis ignoscas, ne, laxata ira tua, nos cõficias

et evertas. Serua nos in veritate tua, ne in
 aeternū proyiciamur à te, & ira tua turbi-
 ne impulsī, auferamur à terra viuentiū.
 Hunc enim amentia sua exitū ferent, qui
 illā precipitem, & ab dei voluntate segre-
 gatam vita viam tenuerunt.

Ideo non resurgunt impij in
 iudicio, neque peccatores in
 consilio iustorum.

Oequitatē seueritatēq; iustam dei, vt
 qui auersi à deo fuerūt, nunq̄ malis
 emittendi cōstringātur. Erit, erit tēpus con-
 stituta caelesti decreto summa die, quū oēs
 homines ad iudiciū sistētur, causam acta
 vita dicturi, tūm certe eorū, qui impiē vi-
 xerūt, status is erit, vt Dei iudiciū, quod
 latum iā diu in eos est, sustinere nō possint.
 Erūt enim sine spe, cū eos iā omnia dese-
 ruerūt, nec vlla erit recordatio, quae eos su-
 stentet. Nā qui impij in deū et rebelles fu-
 erunt, arcebuntur procul à consessu iusto-
 rū et relegabuntur damnati à Deo, eiusq;
 cōspectu et misericordia in ppetuū orbatī.

B 6 Huius

Huius iusti iudicij aeterna grauitas, vt in a
semper obuersetur menti nostra, ac nos ve
ro impleat metu, vt in hac propinquitate
mortis, a vita prauitate ad Dei cultum re
ducti, ab summo interitu conseruemur,
Dei aduentu ac die, quum celi potestates
Matt. 24. concutientur, & plangent omnes terra
rum nationes, & ab extremo celi, ad al
terum extremum congregabuntur. O ple
num horroris ac formidandum malis di
em, optabilem bonis.

Quoniam nouit Dominus
viam iustorum, & iter im
piorum peribit.

HAEC ampla, & quae amitti non pos
sit spes est eorum, qui vitam cum re
ligione & pietate agunt, quod omnes eo
rum res laboresq; vitae, & in quantis ipsi
malis versentur, Deo cognitum sit, con
templanti omnia, & cuius aspectum effu
gere nemo possit. Vellent quidem impij
Deum non videre, nec intueri ea, quae in
terris

terris fiunt, vt celari iniusta eorū vita possit. Sed luctuosum hoc bonis esset, qui cū lege diuina viuāt, perferantq̄, aspera & dura omnia in terris, Deo non actiones suas tantū, sed & cogitationes, & intimas animorum latebras exploratas esse desiderāt: & certissima spe sunt, omnes suas lachrymas, quasi in virem à Deo collectas, & in ipsius rationibus esse. Hac illi fiducia erecti ac pleni, verè beatam à Deo vitam expectant, cuius viam ac leges ita sequuntur, vt eius diuinæ ministri sint volūtatis. Quamobrem Deus potestate sua improbos disperdet, abdicabitq̄, vt miseri in sempiternum sint: iustos verò homines fœlicitatis diuinæ opulento thesauro beatos faciet, vt quem ipsi in terris sanctè coluerūt, eius vultu aspectuq̄, diuino, in quo beatitudinis perfectio est, ad omnem eternitatem fruantur. Cū ergo omnis ratio salutis, & verè beata vita in Dei obseruatione posita, eaq̄, vna ad verorum honorum perceptionem via sit: cur in ijs cogitationib.

rationibus versamur, & ad illud ferimur
vita genus, quod molestijs plenū, verisque
arumnis refertum, tanto nos dispoliat bo-
no? et euerso omnis felicitatis statu, in cer-
tum interitum adducit? Videmus clade
et naufragio multorum infames scopulos,
in quos feruntur homines noxiarum cu-
piditatum tempestate abrepti, nec tamen
vita cursum ad Deum dirigimus, vt eius
gratia salutarī afflatu impulsī, sperate
incolumitatis portum inuenire possimus
Hunc portum doctrina cœlesti ostendit,
& omnibus aperuit Deus, qui eō inuitati,
cursum dirigunt vita, vt hereditatem a-
deant diuinam, gloriaq; perpetua & ho-
nore abundant. In quo diuina misericor-
dia immensa opulentia est, homine tot bo-
nis adaucto, vt eius dignitas non longē in-
fra beatos calites sit, qui vt eius augu-
stissimo numini adsistunt, voluntatiq; ac
laudi in perpetuum operam dant, ita
cū homo Dei mandatum & autorita-
tem secutus iuste vixit in terris, iam co-
optatus

opratus in Deifamiliã, eiq̃ insitus, in illã hereditatem celestis regni adsciscatur.

Obeata vita ratio, quam vtinam Deus cõfirmari in nobis abundante gratia sua sinat. Versamur certè in malis quotidianis vita, interq̃ offensiones omni vitiositate plenas, qua impietatis semina & inuitamenta in communem vitam spargunt, vt ingrauescente improbitate, & vitiorum dominatu, à voluntate, legeq̃ diuina alienis cõsilijs omnia redundet. In quo subuersio est vite ac rerũ, et gentium christiani nominis extrema sunt irreparabilesq̃ iactura. Nã et turbata, et hominũ cõtentionib. indignè exagitata religio est, et ex eo ciuiliũ rerũ labefactatio secuta magno et incredibili cũ dolore iustorũ hominũ quũ res humanas summa offensiõ affluere sentiãt. Vnde ipsis quoq̃ periculũ graue et ingens esset, nisi omne subsidiũ salutis in Deo ponerent, et in recta viuendi via perseuerãtes, veritatẽ catholicã sequeretur. In-
terea ppagatũ lōgius discordia seminariũ
&

et præter ciuiles motus externa armorum
vi quassata respublica Christiana, & in
angustias redacta est, hostium nominis
Christiani armis grassantibus, sic excan-
descende vndique diuina offensa, vt suis fi-
nibus ferè contineri amplius non posse vi-
deatur. His tantis malis pœnitentiæ me-
dicina, ac vitæ correctione est succurren-
dum, nulli alijs exitus tumultuum ac ma-
lorum reperiri possunt. Aderit ad suum
honorem ac cultum conuersis Deus, & am-
plitudine illa atque misericordia quæ in
ipso infinita est, pacem restituet ac fortu-
nata tempora. In IOBO exemplum
est, non esse potestatem, quæ comparatur
diabolica super terram. Nam si quantum
malorum geniorum odium aduersus ge-
nus humanum est, & quanta vires sunt,
tantum permissum eis esset, cum gentibus
& regnis terras subuerterent, inuolueret
omnia strage vna atque summa: & illam
nocendi facultatem, qua omnia oderunt
ad vniuersitatis subuersionem, conuerte-
rent.

rent. Sed alia mens ac voluntas est Dei, quam nulla vis vincit. Is potestate immensa sua, illorum inuidenciam ac furorem certis finibus inclusit, semper medijs in malis diuinum auxilium ac numen ostendit. Magna & ingens Samuele sacerdote & duce reipublicæ Iudaicæ offensio fuit, quæ animo spopularium sic occupauerat, vt diuinis, ac maiorum legibus neglectis, conculcata disciplina ac publicæ honestatis forma, in ingentia scelera proruerent. Quàm grauis dissipatio Reipublicæ ex eo consecuta sit, videamus. Erant genti, cum finitimis Palestina populis assidua bella, quibus causam impietas aduersus Deum dabat. Itum vehementius quam antea imminebant, & pralio secundo facto, exercitu Hebræo ducibusq; concisis, sacra arca potiti sunt, in quo extrema internationis fatum erat, cum in illo rerum occasu, Deus factum cum ipsis fædus abrupte putaretur, ipsi ope eius diuina prorsus destituti esse viderentur. Inter eas tantas
cala-

calamitates Hebraei, id quod Dei potestate eruditi, adq̄ officium reducti solent, et indignitatem agnoscebant suā, et Deum pro auxilio interpellabant. Samuel enim summa vir religione, summaq̄ virtute, hanc illis viam, qua restitui res collapsa possēt, ostendit, si ad Deum, à cuius se cultu auerterant, reuenterentur, seq̄ ei totis animis ceu in seruitutem offerrent. Quamobrem indicto publico conuentu, autor eis fuit, vt ieiunio corporis intemperantiā restringerent, & pijs factis ac votis Deum orarent, vt in ipsorū arumnis suam ferret opē diuinam. Ea cum obsequenter ac piē ab gente illa, cladum grauitate attonita fierent, Deus hostibus concisis, publicas clades auertit, ac foelicē rebus successum dedit. In his quadam non prorsus incerta horum temporum similitudo est, vtinam etiam foelicissimi successus esse possit. Ac quidem sacra historia proditum est, rarā illa aetate Dei notionem fuisse. Verbum, inquit, Dei pretiosum, nec visio manifesta erat.

1 Reg. 7.

1. Reg. 3.

22

At quid hoc? an non de Dei voluntate constabat, cuius certitudo, genti illi caelestibus promissis facta iam olim, confirmataque erat? constabat certe. Quur, non ergo in omnium hominum animos atque oculos incurrebant hac tam manifesta voluntatis diuina iussa? Auerterant ipsi à Deo se, & autoritate maiorum sprete, vnusquisque quod sibi bonum visum erat faciebat, eoque maximorum flagitiorum et errorum nebulæ, animis illorum tenebras circumfuderat: vt altissima prauarum cupiditatum nocte opprimerentur. At qua hodie ratio est? an non Dei timor ac amor ex cordibus hominum dilapsus? mandatorum Dei obseruantia sublata? omnia noxiarum appetitionum & errorum sunt plena? Atque hinc omne profluit genus malorum, quibus res humana sic referta sunt: vt cum aquarum immensitate exuperato ingentis fluminis alueo, omnia circum sola, sata, segetes, non obteguntur atque opplentur tantum, verum etiam obruuntur. Quæ enim
aliã

alium fontem? quod caput quærimus omnium, quæ in orbem inundant, malorum? astrane? ac caelestium Syderum infastas conuersiones, quibus hæc inferiora necessario ad interitum ferantur? Hominum ab religione, Deiq; intelligentia aberrantiū, ista opinio est, cum vna tantum, eaq; auctoritate, testimonijsq; diuinis confirmata ratio sit, extinctam in mentibus hominum religionis sanctitatem, & voluntates ab Dei veneratione & cultu alienas esse, ferri temerè, quocunque aut noxiarū cupiditatum, aut falsarum opinionū æstus impellit: ex eo tam Dei contemptu non domesticis tantum, sed externis quoq; malis vrgemur. An verò nos imbecilliores quàm illi? aut minùs infestos hostes sentimus? an non aduersariorum Christiani nominis tam formidanda potentia, tantusq; furor est? nulla vt humana vi, nullis gentiū armis obsisti ei posse videatur? Turca, aliæq; barbare gentes, ab vltimis vsq; finibus terrarū pgressæ, quantū Christiani sanguinis

nis hauserint, quas strages ediderint, nemo eloqui fando potest. Comparata nostrorum in illos arma & exercitus ducti sunt, sed ingens ac tanta aduersum nos Dei offensa fuit, vt id quod Rhinea vxor calamitatibus oppressa, illisque immoriens dixit, translata esse gloriam Domini de Israële ad Palestinos, nos quoque summo cum luctu Christiano nomini euenisse, iure conqueri possimus. Itaque debilitato & despoliato tot ornamentis orbe Christiano, animum à spe atque fiducia remouebimus? nec ad conualescentiam Reipublicæ ac nostram studia voluntatesque vertemus? vertemus sanè, nec nostris diffidemus fortunis. Nos Dei beneficentia erexit ad gloriam, nostrum peccatū depulit ad calamitatem. Si Deo tributus honos esset, si animus, eius numini consecratus fuisset, superassemus innocentia, & firmam eius beneficio Rempublicam haberemus. Nunc ab salute deiecti, quam consistendi facultatem apprehendemus?

qua

1. Reg. 3.

qua ope nitentur? Illa certè qua omnium
continetur salus, vt conuersis ad Deum a-
nimis, & commutata in melius vita, cala-
mitatum vrgentium plaga, à corpore chri-
stiani nominis auertatur. Atque vtinam
tu cuius omnia imperio continentur De-
us, hanc nobis mentem inspires, vt volun-
tatem sanctissimam tuam secuti, & in il-
la Catholica Ecclesia caelesti ac diuina do-
mo simul coniuncti, demissis ac pœnitenti-
ne animis affectis, nostrum agnoscamus
delictum, & profusis in tuo conspectu la-
chrymis dicamus, Tibi peccauimus Do-
mine, quo facto tolli omnis confusio, ab a-
ris ac fociis vis depelli, resq; prolapsa resti-
tui beneficio tuo queant. Hac vna, nec
alia in terris ratio est, in qua beata vite
ratio constitui, ac Respublica Christiana
ab pernitie ac conflagratione extrema atq;
summa salua esse possit. Hanc tu cladē deus
ab hereditate tua, quā ex omnibus finibus
terrarū, in vnitate fidei cōgregasti, poten-
ter & benigne auerte, vt virtute tui spiri-
tus

tus, sedata temporum tempestate, ad legū
tuarum obseruantiam mentes omnium fe-
rantur, ac fructuose fiant, te benedicente
& adiuuante, ad summam nostram fœli-
citatē, et nominis tui gloriam aternam.

Meditationis in psalmum
primum finis.

ARGVMENTVM

Psalmi 18.

Ex cælorum admirando ope re, cæte-
risq; rebus creatis & ordine vniuersi, eius
effectoris D E I cognitione, omnium ho-
minum mentes implentur, nec ea vlli na-
tioni ignota est. Hæc scientia diuinaque
doctrina, in cælo descripta, et in omniū
mentes impressa est, ad D E V M cognof-
cendum, vt homo Dei misericordia re-
demptus, se auertere à delicto, & infer-
re in cælum possit.

MEDITATIO IN PSALMV M

xviij. iuxta Hebræos xix.

Magna iustorū gloriatio est cōsciētia *Ad Cor. 2.*
eorū testimoniū, q̄ non cū humana *cap. 6.*
sapiētia, sed cū diuina gratia versatur, im-
buti claritate cognitiōis dei, q̄ ipsi ex mūdi
creati